

Rehabilitering av kreftpasienter

– hva har vi lov til å behandle og hvilken behandling kan vi tilby pasientgruppen

Nigel Ching har studert og praktisert akupunktur og urtemedisin siden 1990. Han er født i Wales men har vært bosatt i Danmark i over 30 år, hvor han også driver sin klinikk i København. I tillegg til å drive egen praksis underviser han på flere skoler i tillegg til internasjonale kongresser. Nigel har også skrevet fem fagbøker, hvorav den siste har tittel Akupunkturbehandling af Kræftpasienter – og det var nettopp et av temaene han var invitert til Oslo for å forelese om denne helgen i november.

Nigel har behandlet flere og flere kreftpasienter over de siste årene. Han forteller at det er mange akupunktører som unngår å behandle denne pasientgruppen. Dette mener han er svært synd da akupunktur har en viktig rolle å spille ved rehabiliteringen av kreftpasienter, samt å forbedre en kreftpasients livskvalitet ved å redusere bivirkninger etter kreftbehandlingen.

Pasientene er ofte sliten og lei av alle behandlingene de har hatt gjennom mange år, de ønsker å legge dette bak seg etter endt kreftbehandling. Nigel fortalte at det er mange kroniske mønstre som er etablert post-kreft, dette er derfor en viktig periode for pasientene å fortsette behandlingene – det er viktig å få dem til å forstå at de må bygge opp kroppen igjen og at det er heldig i det lange løp. Det er oftest i denne perioden Nigel behandler sine kreftpasienter.

Ifølge Nigel skiller behandling av kreftpasienter seg markant fra behandling av andre typer pasienter. Han beskriver det som et skuespill, hvor man har en hovedrolle og en birolle. Ved behandling av de fleste sykdommer og lidelser spiller akupunktøren hovedrollen i behandlingen, selv om pasienten behandles parallelt av andre terapeuter også, som f.eks. egen lege, fysioterapeut, ernæringsfysiolog. osv. Hver av disse terapeutene står midt i sitt eget stadium og prøver å behandle den samme lidelsen hos samme pasient. Ved behandling av kreftpasienter må akupunktører vanligvis spille en støttende rolle, og ikke hovedrollen som de er vant med. Det er vestlig medisin som spiller hovedrollen og behandler selve kreften. Akupunktørens støttende rolle kan da være å behandle bivirkningene som vestlig medisinsk behandling gir, som f.eks. kvalme, hetetokter, tretthet osv., eller at pasienten ønsker hjelp til å dempe smerte forårsaket av kreften. Men det er fortsatt vestlig medisin som innehar hovedrollen i behandlingen.

Akupunktøren og akupunktørens rolle

Nigel forklarte at det er svært viktig å avklare fra starten av hvilken rolle akupunktøren og akupunktørens behandling skal spille, hva vi kan gjøre og få gjort, og hva pasienten selv må gjøre, og at pasienten er enig i og har forståelse for denne tilnærmingen. Det er viktig med ærlighet og integritet siden vi har å gjøre med en svært sårbar pasientgruppe som er villige til å prøve mye og som ofte vil tro mye. Det er viktig at vi tydeliggjør vår kompetanse og hvor langt den strekker seg, uten å ta fra dem håpet, poengterte han. Ikke lov dem noe eller tilby noe du ikke kan innfri, dette er det uheldigvis noen som gjør.

Han forklarte også at det er viktig for akupunktøren å være klar over sine begrensninger, at dette kan være en mer krevende pasientgruppe å behandle, enn f.eks. pasienter med mer vanlige sykdommer og lidelser. Er man forberedt på å gå inn i disse casene/pasientene? Han opplever selv at det er en svært givende pasientgruppe å jobbe med, men med terminale pasienter konfronteres man også med døden, noe man må være forberedt på. Du kan da tenke at du kan gjøre det beste du kan og at det er det beste for pasienten. Han ga et godt eksempel på hva som er viktig å være klar over; «Dette er pasienter som kan være bekymret, redde eller i krise. Vi må da være som en person som sitter i en livbåt i røff sjø. Vi må strekke ut en hånd til den som kastes rundt i bølgene, men vi må ikke kaste oss ut i vannet med den som kjemper med bølgene. Vi skal ha empati og omsorg, men vi skal også ha nøytralitet. Vi må gjøre alt vi kan for å hjelpe personen, men vi må også prøve, mentalt og følelsesmessig, å slippe dem igjen når vi går hjem for dagen».

Pasienter som har fått påvist kreft står overfor vanskelige valg. Nigel fortalte at de kan ha utfordringer med hensyn til hvilke tilbud de skal takke ja til. Noen søker f.eks. kreftbehandling i utlandet og behandling hos ulike typer komplementære og alternative behandlere. Han sa

at vi som akupunktører ikke skal dømme valgene deres, og vi må absolutt ikke forsøke å presse dem til å gjøre det vi mener er riktig. Vi kan og må gi dem så mye relevant kunnskap som mulig for å hjelpe dem til å ta sine valg på et informert grunnlag. Vi skal ikke påvirke dem med våre egne holdninger og meninger. Han sa at vår viktigste oppgave er, gjennom våre behandlinger, å støtte dem i de valgene de har tatt, og gjøre det vi kan så godt og effektivt som mulig.

Strategier ved behandling av kreft

I følge Nigel er det forskjellige strategier som brukes i behandlingen av kreft. Disse strategiene kan også endre seg underveis og man vil som oftest bruke flere av strategiene samtidig. Videre vil ofte behandlingsstrategien endres i takt med endringer i pasientens tilstand og/eller endringer i pasientens vestlige kreftbehandling.

Nigel gjennomgikk grundig de ulike behandlingsstrategiene som er relevante ved behandling av kreftpasienter. Her følger en kort oppsummering på hva de er:

- å behandle kreften (man behandler ikke selve kreften, man det konstitusjonelle aspektet og ubalansene som har vært tilstede før kreften)
- behandle bivirkninger av vestlig medisinsk kreftbehandling
- styrke zheng qi og immunforsvaret
- behandle shen (Nigel forklarte at det er veldig viktig for ham å få pasienten til å spise og til å sove – ved søvnløshet behandler han shen)
- livsforlengende behandling (dette kan være relevant der pasienten enten har valgt bort eller selv har avsluttet behandlingen i det offentlige system, eller hvor legene har avsluttet kreftbehandlingen fordi det ikke er mer de kan gjøre for pasienten)
- behandle smerte (smerter er ofte et symptom som ses ved kreftsykdommer, spesielt i de senere stadier. Smertene oppstår fordi kreftcellene skaper en stagnasjon av qi, xue og jinye. Nigel fortalte at det er en grunnsetning i kinesisk medisin som sier: «Bu tong ze tong, tong ze bu tong», som betyr: «Der det er stagnasjon er det smerter. Der det er fri bevegelse er det ingen smerter». Ved behandling av smerter er det derfor viktig å identifisere hvor smertene er, for å få en idé om hvilke meridianer eller hvilke organer som kan være involvert. Det vil bestemme punktvalget. Man skal også differensiere hvilken form for smerte det er, noe som også vil avgjøre hvilke andre punkter man velger, f.eks. om man vil bruke qi-bevegende eller Hete-drenerende punkter osv.
- behandle personens konstitusjon og ubalansene som var tilstede før kreften, eller ubalansemønstrene som er en konsekvens av kreften (når kreft utvikler seg er det som regel en manifestasjon av flere kroniske ubalansetilstander i kroppen. Kreft og kreftbehandlingen skaper ytterligere ubalansemønstre og svekker kroppens zheng qi. Behandlingsstrategien, akupunkturbehandlingene og den relevante rådgivningen, vil avhenge av pasientens ubalansemønstre og deres sammensetning)
- palliativ behandling for terminale kreftpasienter (palliativ behandling har som formål å øke pasientens livskvalitet ved å forebygge og lindre smerter og

lidelser. Lidelsene kan være både fysiske, psykiske, sosiale og åndelige. En palliativ behandling med akupunktur vil som oftest ha to overordnede behandlingsformål, å forbedre livskvaliteten og roe shen)

- etterbehandling når kreften er borte (selv om pasienten er kreftfri er det likevel et behov for å styrke zheng qi, reparere de skader som kreften og den vestlige kreftbehandling har skapt i kroppen, behandle de opprinnelige ubalansemønstrene som pasienten hadde før kreften, og der det er relevant, roe shen.

Videre tok Nigel for seg noen av de vanligste bivirkningene etter kreftbehandling, eller fra kreften i seg selv, hvor han belyste både den vestlig medisinske og den kinesisk medisinske etiologien. I hovedsak gjennomgikk han plager som hetetokter og nattesvette, samt fatigue. Han belyste både den vestlig- og kinesisk medisinske etiologien, differensiering og behandling med akupunktur, punktforslag og anbefalinger i forhold til de ulike ubalansene, med bl.a omfattende kostholdsråd.

Som nevnt innledningsvis har Nigel nylig utgitt boken *Akupunkturbehandling af Kræftpatienter*. Kursinnholdet denne lørdagen var hentet fra denne boken, som han også hadde tilgjengelig for kursdeltakerne, om noen ønsket mer utfyllende kunnskap om emnet. Boken tar for seg behand-

Foto: Ilkko Balog

Kursdeltakerne kunne følge kurset både tilstedeværende og via streaming.

ling av kreftpasienter med akupunktur, hvor hensikten er å gi akupunktører en grundig forklaring på de vestlige medisinske tilnærmingene til kreftbehandling og hvordan disse forstås i en kinesisk medisinsk kontekst. Samtidig gir boken akupunktører nødvendig kinesisk medisinsk forståelse av kreft, som er en forutsetning for å kunne behandle kreftpasienter optimalt med akupunktur. Fokus i boken er ikke hvordan man behandler spesifikke krefttilstander med akupunktur, men hvordan man best støtter den vestlige medisinske behandlingen av kreft, og spesielt på hvordan man som akupunktør kan lindre bivirkninger som oppstår i forbindelse med den konvensjonelle kreftbehandlingen, samt lindre kreftpasientens følelsesmessige utfordringer, og hvordan akupunktøren kan styrke kreftpasienten til å kunne gjennomføre den konvensjonelle kreftbehandlingen. □